

"ANUL INTERNATIONAL AL MUNTELUI - 2002"

SIMPOZIONUL NATIONAL:

"Civilizatia montana si dezvoltarea durabila"

-Vatra Dornei- 3-4 august 2002

FORMAREA SI EXTENSIA, FACTORI AI DEZVOLTARII DURABILE A ZONEI MONTANE. REZULTATE SI EXPERIENTA ACUMULATA DE CEFIDEC – VATRA DORNEI (1995-2002)

Danut GITAN,

director CEFIDEC

Dezvoltarea rurala constituie un obiectiv important al politicii agricole din Romania. Preocuparea pentru imbunatatirea conditiilor economice si sociale ale locuitorilor din mediul rural, a mediului inconjurator, dezvoltarea institutiilor corespunzatoare este motivata printre altele prin faptul ca in mediul rural din Romania traieste aproximativ 47,3% din populatia tarii, iar peste 36% din forta de munca activa isi castiga existenta zilnica din agricultura.

Dezvoltarea durabila presupune un efort insemnat, domeniile implicate fiind de ordin: tehnic si tehnologic, juridic, economic si financiar, cultural-educativ, etc., impunandu-se o mare vointa de actiune din partea tuturor. Dezvoltarea durabila se poate realiza eficient numai in baza unui program amplu si coerent, a unor strategii corespunzatoare, prin integrarea informatiilor stiintifice cu invatamantul, cu nevoile si resursele disponibile, anticipand si cuantificand influentele de tot felul asupra mediului inconjurator.

Lipsa capitalului necesar investitiilor si inexistentia unei infrastructuri minime accentueaza declinul economic al zonelor montane, marind disparitatile dintre sat si oras. Cu atat mai mult, zonele montane, datorita conditiilor specifice in care se gasesc, trebuie sa beneficieze de o politica specifica, definita conform dezvoltarii durabile, care sa asigure necesitatile prezentului, fara a compromite sansele generatiilor viitoare, vizand ansamblul problematicii economice, sociale, culturale si de mediu inconjurator. Privita sub aspect social, formarea profesionala si extensia rezultatelor cercetarii agricole catre locuitorii din satele de munte joaca un rol esential in dezvoltarea durabila a zonei montane.

In procesul de integrare europeana a Romaniei, formarea profesionala, educatia permanenta a adultilor se afla in fata unor mari provocari care vizeaza in mod deosebit asigurarea calitatii acestuia, plecand de la nevoia de perfectionare continua pana la acoperirea unor nevoi de pe piata muncii din Romania. Este directia pe care Centrul de Formare si Inovatie pentru Dezvoltare in Carpati – Vatra Dornei incearca sa si-o insuseasca si sa o urmeze.

Centrul de Formare si Inovatie pentru Dezvoltare in Carpati - CEFIDEC- Vatra Dornei, este o institutie publica, cu personalitate juridica, specializata in problematica agriculturii si dezvoltarii rurale montane, in subordinea Ministerului Agriculturii, Alimentatiei si Padurilor, infiintata prin Hotararea Guvernului Romaniei nr. 888/1994. CEFIDEC este prima institutie de nivel national cu profil de formare profesionala pentru specificul montan, creata in scopul dezvoltarii satelor din zona de munte, a dezvoltarii gospodariei taranesti si a ruralului montan in general. Este de fapt si prima institutie din Europa Centrala si Orientala cu o astfel de specializare, fiind deja remarcata la nivel international in urma deselor actiuni pe care le intreprinde atat in calitate de membru al Asociatiei Euromontana cat si cu alte prilejuri.

Activitatea CEFIDEC urmareste realizarea urmatoarelor obiective :

- Educatia permanenta a adultilor prin:
 - formarea formatorilor din domeniile agriculturii montane, a specialistilor care instruiesc si acorda consultanta agricultorilor din zona de munte, instruire in problematica economiei si habitatului specific montan, activitati de introducere a progresului tehnico-economic si social in zona montana, in special in gospodariile taranesti din zona montana;
 - formarea profesionala a agricultorilor si extensia cunostintelor despre specificitatea montana, protectia mediului in interiorul zonei montane si in extramontan;
- Elaborarea de programe de dezvoltare si proiecte privind dezvoltarea economica si sociala in zona montana;
- Colaborarea cu alte institutii specializate in domeniul cercetarii stiintifice privind dezvoltarea agriculturii si economiei rural-montane.

In cei 8 ani de existenta, CEFIDEC Vatra Dornei a parcurs mai multe etape de organizare in vederea functionarii corespunzatoare obiectului de activitate precizat in actul normativ de infiintare:

Etapa 1: Pregatirea bazei materiale pentru inceperea activitatii si formarea formatorilor

Etapa 2: Proiectarea programelor de formare

Etapa 3: Realizarea programelor de formare

Etapa 4: Diversificarea activitatilor realizate de centru prin implicarea acestuia in diferite programe cu finantare externa.

Actualii formatori, in numar de 15 au fost selectionati, formati si atestati pe baza de verificare a competentelor profesionale ca experti consultanti iar astazi pe functii specifice ca si functionari publici. Motivatia formarii formatorilor a constituit-o necesitatea completarii cunostintelor de specialitate a viitorilor experti cu cunostinte specifice privind zona montana precum si asigurarea de competente in domeniul

instruirii adultilor (elemente de psihopedagogie a adultilor, metodica predarii si specificul educatiei adultilor).

Oferta de astazi a CEFIDEC se concretizeaza in urmatoarele cursuri de formare profesionala:

Cursuri de tip A – cu durata de 6 saptamani, realizate in 3 etape de formare, separate prin intervale de timp destinate documentarii si culegerii de date din teren. Cursurile se finalizeaza prin sustinerea unui proiect de absolvire ce vizeaza dezvoltarea rural-montana: o monografie a localitatii unde isi desfasoara activitatea cursantul si 3 planuri de afaceri din tot atatea domenii specifice cum ar fi: agricultura, mici investitii, agroturism, etc.

Au fost astfel elaborate aproape 300 de monografii, studii socio-economice din tot atatea localitati, precum si cca. 700 planuri de afaceri, potentiale proiecte pentru obtinerea de finantari din partea diverselor institutii finantatoare.

Cursul se adreseaza specialistilor din reseaua teritoriala a Ministerului Agriculturii, Alimentatiei si Padurilor si au ca obiectiv pregatirea intr-o noua ocupatie ceruta de piata de munca in Romania, respectiv consilierul pentru dezvoltare rurala montana. Acesta se defineste ca fiind specialistul cu studii superioare, care poseda cunostinte teoretice si deprinderi practice in specificul economiei si mediului montan, care il fac capabil sa se implice in procesul de dezvoltare rurala.

Datorita competentelor ce se dobandesc in urma formarii profesionale, acest specialist poate lucra cu succes in structurile teritoriale ale MAAP, primarii, organizatii neguvernamentale, etc.

Cursuri de tip B – cu durata de o saptamana, destinate factorilor de decizie sau cu responsabilitati privind dezvoltarea rurala din cadrul MAAP sau din cadrul Directiilor Generale pentru Agricultura si Alimentatie din cele 28 judete cu zona montana din Romania sau alte institutii interesate, la cerere.

Cursuri de tip C – destinate agricultorilor din zona montana a Romaniei. Aceste cursuri sunt organizate si finantate printr-un proiect de asistenta financiara a Bancii Mondiale, in suma de 115.000 USD, vizand sprijinirea serviciilor din agricultura si aplicarea unei scheme competitive de granturi (SCG) pentru proiectul propus de CEFIDEC Vatra Dornei "Formare si extensie pentru ruralul zonei montane din Romania"

In functie de cerere se organizeaza cursuri speciale pentru orice institutii, organizatii, grupuri interesate in dezvoltarea zonei montane din Romania.

Programele de formare abordeaza urmatoarele domenii: productia vegetala, cresterea animalelor, industrializarea produselor agroalimentare, arhitectura, peisagistica si constructii montane, silvicultura si protectia mediului montan, agroturism, sociologie, management, marketing, legislatie, informatica, limbi moderne.

Pentru realizarea activitatilor practice CEFIDEC are incheiate parteneriate cu Federatia Agricultorilor de Munte-Dorna si cu 20 de exploataii agricole ce detin obiective de vizitare sau loturi demonstrative specifice programului de instruire.

Componenta de inovare a CEFIDEC Vatra Dornei este asigurata in principal prin atelierul de proiectare in constructii, ce isi propune realizarea unor proiecte-cadru de constructii zootehnice si de habitat, precum si proiecte de modernizare a unor constructii existente. In prezent se afla in faza de editare un catalog privind diferite variante de constructii pentru ruralul montan din Romania.

Baza materiala de care dispune Centrul de formare si Inovatie pentru Dezvoltare in Carpati – CEFIDEC Vatra Dornei este corespunzatoare cerintelor si exigentelor pentru o astfel de institutie si anume:

- 3 sali de curs;
- 35 de locuri de cazare ;
- cantina pentru 50 de locuri;
- biblioteca si videoteca;
- atelier de proiectare in constructii;
- laborator informatica si foto-film;
- club;
- aparatura de redare si multiplicare;
- mijloace de transport pentru deplasari la activitati practice;

In prezent programele de formare se desfasoara in baza Avizului Ministerului Educatiei si Cercetarii din anul 2000, institutia urmand a fi autorizata ca furnizor de formare profesionala in conformitate cu prevederile Legii 375/2002 pentru aprobarea Ordonantei Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesionala a adultilor.

Rezultate:

Pana in prezent au absolvit cursurile CEFIDEC un numar de 768 cursanti astfel:

- cursuri de tip A: 285
- cursuri de tip B: 229
- cursuri de tip C: 200
- cursuri pentru animatori rurali: 39- parteneriat cu Ministerul Culturii si Cultelor si Asociatia Universitatilor Populare Germane - Proiect Romania.

- cursuri pentru administratia publica: 20 cursanti, primari din localitati montane ale judetului Hunedoara;

De asemenea CEFIDEC Vatra Dornei a participat prin specialistii sai la implementarea unui proiect de asistenta financiara al UE prin programul PHARE destinat initierii unor afaceri in zona montana a 4 judete din Romania: Suceava, Harghita, Alba si Bistrita Nasaud, in urma carora au rezultat 70 de proiecte reprezentand tot atatea activitati economice puse in opera prin acest Program.

Alte manifestari initiate si desfasurate la CEFIDEC Vatra Dornei au fost:

- Seminar consacrat dezvoltarii agroturismului in zona montana, organizat in cooperare cu Ministerul Culturii si Asociatia Universitatilor Populare Germane – Proiect Romania;
- Seminar national consacrat invatamantului agromontan si educatiei permanente a adultilor, organizat in parteneriat cu Ministerul Educatiei si Cercetarii si Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale (2001);
- Seminar national – dezbateri consacrat constructiilor din ruralul montan, cu participari ale unor universitati de stiinte agricole din tara, precum si specialisti in domeniu ai consiliilor judetene din zona montana a Romaniei (2002);
- Work-shop international destinat formarii formatorilor pentru zona montana cu participari din partea unor tari cu zona montana semnificativa, precum Elvetia, Georgia si Azerbaidjan (2002);

De asemenea CEFIDEC Vatra Dornei este angrenat in diverse manifestari consacrate “Anului International al Muntelui – 2002”, atat la nivel national cat si international.

Ca si proiecte de viitor CEFIDEC Vatra Dornei, cu sprijinul MAAP, se pregateste sa-si extinda capacitatea de primire a cursantilor, in perspectiva programului SAPARD pentru instruirea potentialilor beneficiari de asistenta financiara, prin amenajarea unor spatii de cazare (50 locuri) si sali de curs in imobilul achizitionat in acest scop. De asemenea se va infiinta o Gradina didactica, o colectie de plante montane pe o suprafata de aproximativ 1 ha inchiriata in acest scop de la Primaria Vatra Dornei.

CEFIDEC Vatra Dornei se preocupa de adaptarea continua a cursurilor in vederea diversificarii ofertei de formare, astfel incat sa raspunda nevoilor curente ale pietei in vederea dezvoltarii durabile a comunitatilor montane, a zonei montane in general. Se doreste si s-au si facut primii pasi pentru a se realiza un parteneriat lucrativ cu Ministerul Educatiei si Cercetarii, Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale, Ministerul Administratiei Publice, cu universitati, institute de cercetari, organizatii neguvernamentale, alte organisme interesate in dezvoltarea montana, pentru a veni in sprijinul nevoii de formare, extensie si consultanta a locuitorilor satelor de munte din Romania.